

RRA Senec-Pezinok zabezpečuje manažment pre twinning projekt v oblasti energetiky Slovensko-Srbsko

Slovensko a Srbsko spájajú dlhé a spoločnou históriou prepojené priateľské vzťahy. To sa v súčasnosti prejavuje v intenzívnej podpore Slovenska pri začleňovaní Srbska do spoločenstva krajín Európskej únie.

Dôkazom vzájomných nadštandardných vzťahov je aj činnosť zmiešanej komisie pre hospodársku spoluprácu, ktorej koordinátorom je Ministerstvo hospodárstva SR. Okrem toho fungujú rozličné aktivity na úrovni Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, konajú sa podnikateľské semináre a misie, ktoré organizujú Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO), regionálne kancelárie Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory, Slovensko – srbská obchodná komora, združenia pre rozvoj regiónov a tiež jednotlivé samosprávne kraje. Na srbskej strane treba oceniť aktívnu spoluprácu s predstaviteľmi agentúry SIEPA, Srbskej obchodnej komory, predstaviteľmi Autonómnej oblasti Vojvodina, a samozrejme podporu zo strany zástupcov srbskej štátnej správy.

Jednou z prioritných oblastí spolupráce medzi Slovenskom a Srbskom je energetika. Tejto oblasti je venovaná maximálna pozornosť a podpora.

Energetika bude aj hlavnou témou rokovaní v rámci 5. zasadnutia zmiešanej komisie v Belehrade v dňoch 10. – 11. júna 2013.

Predmetom intenzívnych rokovaní v rámci rozpracovaných spoločných energetických projektov je najmä realizácia dvoch veľkých investičných projektov s účasťou slovenského kapitálu: výstavba paroplynového cyklu v Novom Sade a výstavba regionálneho plynovodu na trase Alexandrovac - Novi Pazar - Tutin. Paroplynový cyklus by malo realizovať konzorcium firiem. Projekt má hodnotu 450 mil. EUR. Výstavbu regionálneho plynovodu by malo uskutočniť slovenské konzorcium EUROFRAME, ktoré v máji 2012 podpísalo zmluvu o výstavbe plynovodu s JP Srbijagas Novi Sad.

Iba nedávno začatým slovenským investičným projektom v oblasti energetiky je výstavba prvej fotovoltickej elektrárne s kapacitou 1MW v lokalite „Tancoš“ vo Vojvodine. Investorom je slovenská spoločnosť Prima Energy registrovaná v Srbsku. Celková hodnota investície je 1,5 mil. eur. Na srbskom trhu sa podarilo úspešne etablovať aj spoločnému slovensko-srbskému podniku ATI-THERMING, ktorý sa zaoberá výrobou vykurovacích kotlov na spaľovanie biomasy pre domácnosti a verejné budovy.

Slovenské spoločnosti vidia reálne možnosti spolupráce aj pri realizácii projektov súvisiacich s využívaním OZE v súlade národným plánom využívania obnoviteľných zdrojov v Srbsku. V tejto súvislosti musím spomenúť slovenskú konzorciálnu firmu ENESCO GROUP (ENERGY SYSTEMS GROUP s.r.o., FINFEST s.r.o., BIOTEC s.r.o.), ktorá začalo už v apríli 2012 v obci Báč výstavbu štyroch bioplynových staníc v hodnote 15,2 mil. eur. Ďalšie 4 bioplynové stanice plánuje spoločnosť spolu so srbským partnerom v meste Kanjiža.

V oblasti projektov fotovoltických elektrární majú pripravené projekty spoločnosti GREEN ENERGY SLOVAKIA a ENERGY FOR FUTURE. Spoločnosti CREDO Invest chce vybudovať niekoľko desiatok malých vodných elektrární v hodnote 100 - 150 mil. eur. V tejto

súvislosti by mala spoločnosť intenzívne spolupracovať s obcami Raška a Tutin, s ktorými budú podpísané memorandá o spolupráci pri rozvoji lokalít vhodných na výstavbu.

Spolupráca v oblasti energetiky Srbsko - Slovensko

Do mozaiky energetických aktivít sa zapojil aj slovenský Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO).

V roku 2011 ÚRSO vyhral medzinárodný tender, ktorý vyhlásila Európska únia na pomoc Srbsku. Twinningový projekt č. SR/2011/IB/EY/01 "Posilnenie regulačného úradu v Srbskej republike" (Capacity Building for the Energy Agency of the Republic of Serbia") sa realizuje po dobu 18 mesiacov, t.j. júl 2012 až december 2013.

Twinning znamená, že ÚRSO akoby skúsenejšia dvojčička srbského regulátora (AERS) mu odovzdáva svoje poznatky a skúsenosti.

Cieľom projektu je posilniť srbského regulátora po stránke odbornej a manažérskej tak, aby bol schopný implementovať a rozvíjať vlastnú regulačnú politiku, pripraviť a vykonať nevyhnutné reformy na trhu s elektrinou a plynom a efektívne využiť nové rozsiahle kompetencie, ktoré národným regulátorom udelil 3. Energetický balíček EU.

Implementácia 3.energetického balíčka Európskej únie do energetickej legislatívy je náročnou úlohou, ktorú Srbsko musí splniť počas procesu svojho vstupu do únie. Komentovaním procesu výstavby ÚRSO, na základe rozširovania jeho pôsobnosti a právomocí v súlade s požiadavkami EÚ pri otváraaní domáceho trhu s elektrinou a plynom sa dosiahla medzi AERS a ÚRSO veľmi otvorená diskusia o výhodách či nevýhodách jednotlivých postupov v procese etablovania národných regulátorov na domacom a medzinárodnom trhu s energiami a vo vzťahu k iným orgánom štátnej správy. Úrad v rámci tohto projektu poskytuje srbskej strane celú bázu svojej primárnej a sekundárnej legislatívy, zákony, vyhlášky, metodiky a rozhodnutia, ktoré môžu srbským kolegom poslúžiť ako návod pri tvorbe vlastnej legislatívy. V otvorenej diskusii si odborníci z oboch úradov vymieňajú poznatky, informácie a skúsenosti z regulačných postupov, metodiky tvorby cien v plynárenstve a elektroenergetike, procesu určovania taríf v plynárenstve a elektroenergetike a práv a povinností regulačných úradov. Oceňované je aj to, že úrad sa nevyhýba komentovaniu aj negatívnych javov, ktoré sa na ceste Slovenska do EÚ udiali, čo potom srbským kolegom umožňuje vyhnúť sa zbytočným chybám pri formovaní ich regulačného rámca.

V rámci projektu sa uskutočnili dve študijné cesty pracovníkov AERS na Slovensku. Jedna cesta bola zameraná na elektroenergetiku a druhá na plynárenstvo. Počas týždenných pobytov pracovníci AERS navštívili rozhodujúce regulované subjekty pre prenos a distribúciu elektriny a prepravu a distribúciu plynu, prenosové a distribučné dispečingy, prepravné stanice plynu, zásobník plynu, jadrovú elektrárňu Mochovce a výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energií.

Postup pri plnení úloh projektu, ktorého výsledkami sú konkrétne výstupy v srbskej regulačnej legislatíve je predmetom hodnotenia aj zo strany EÚ a možno konštatovať, že spolupráca pokračuje úspešne a prínos vzájomnej výmeny vedomostí a skúseností sa pozitívne odzrkadľuje na kvalite srbskej energetickej legislatívy.